

Beestig Natuurpad

2de en 3^{de}
KLEUTERKLAS

HANDLEIDING VOOR LEERKRACHTEN EN GIDSEN

die dit programma zelf willen begeleiden in het Vrieselhof

HANDLEIDING 'BEESTIG NATUURPAD'

Doelgroep	Kleuters van 2de en 3de kleuterklas
Duur activiteit	1,5 u
Materiaal leerkracht/gids	<ul style="list-style-type: none">• handleiding 'Beestig Natuurpad'• Per dier een materiaaldoos met foto's, uitlegboekje opdrachten en spelletjes. Er is geen voorkennis of voorbereiding nodig.
Plaats en uur	<p>Na afspraak kunnen de materiaaldozen worden opgehaald door de betrokken leerkracht in het wachterlokaal (gelijkvloers kasteel Vrieselhof vanaf 8.30u tot 12.00u of vanaf 13.30u tot 16.00u. De koffers worden overhandigd door de wachter van dienst. Bij het afleveren kijkt hij samen met de leerkracht de koffers na. De leerkracht/gids werkt met de kleuters doos per doos af. Er is geen 'vaste' volgorde in het afwerken van de dozen.</p> <p>GSM van de wachters: 0479/790 162 Indien niet bereikbaar: 03/360.52.00</p>
Locatie materiaaldozen: zie situatieplannetje	<ul style="list-style-type: none">• Mol: grasvlakte voor de ingang van het kasteel (molshopen), .• Kikker: vijver naast het kasteel (rechts naast hoofdingang , als je met je rug naar het kasteel staat.• Lieveheersbeestje: struiken dicht bij de vijver en de duiventil• Specht: in het speelbos (schuin tegenover het bezoekerscentrum).• Eekhoorn: speelbos (twee balken voorzien voor de evenwichtsoefening) .• Bij de koffers horen ook bordjes (met tekening van het dier) die de leerkracht ziet hangen in de bomen van het speelbos voor de eekhoorn en de specht (hol in de boom), voor de kikker en de mol: in twee bomen aan de vijver. Het lieveheersbeestje in een boom aan de duiventil.
Verloop	<ul style="list-style-type: none">• Gebruik de handleiding van elke doos. Elke 'voorstelling' begint met het voorlezen van een gedichtje over het betreffende dier.• Overloop vervolgens de genummerde foto's (toelichting bij elke foto vind je terug in deze handleiding).• Speel na de foto's één of meer spelletjes per dier. De uitleg van elk spel vind je in de handleiding, het te gebruiken materiaal in de materiaaldoos.• Je bepaalt zelf (afhankelijk van de tijd) hoeveel en welke spelletjes je met de kinderen speelt.• Leg al het materiaal na afloop in de materiaaldozen en sluit deze a.u.b. Gelieve de materiaaldozen terug af te leveren in het wachterlokaal (gelijkvloers kasteel Vrieselhof).

'KNABBEL, DE EEKHOORN'

- Handleiding 'Knabbel, de eekhoorn'
- 1 handpop eekhoorn
- Mapje met foto's : foto 1, foto 2, foto 3A, foto 3B, foto 3C, foto 4
- 2 eekhoornstaarten met riempje
- 2 boomstammen liggen onder de dennen waar het bordje met de tekening van de eekhoorn staat.

'WROET, DE MOL'

- Handleiding 'Wroet, de mol'
- 1 handpop mol
- Mapje met foto's genummerd van 1 tot en met 6
- Prentenboek 'Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft'
- 1 voelzak met voorwerpen
- 6 blinddoeken

'STIP, HET LIEVEHEERSBEESTJE'

- Handleiding 'Stip, het lieveheersbeestje'
- 1 handpop lieveheersbeestje
- Mapje met foto's genummerd van 1 tot en met 5
- Gezelschapsspel 'bladluizen en lieveheersbeestjes' met 2 reuzenteerlingen, 10 schijven lieveheersbeestje en 10 schijven bladluis.

'KWAAK, DE KIKKER'

- Handleiding 'Kwaak, de kikker'
- 1 handpop kikker
- Mapje met foto's genummerd van 1 tot en met 6
- 5 spiegeltjes
- 1 touw van één meter
- Boekje van ei tot kikker
- 1 stempel van een kikker.

'TJAKKIE, DE SPECHT'

- Handleiding 'Tjakkie, de specht'
- 1 handpop van een specht met kroost
- Mapje met foto's genummerd van 1 tot en met 5
- 2 Tjakkie-helmen voor het nabootsingsspel

KNABEL, DE EEKHOORN

Klimmen kan ik in een boom
Zelfs springen vind ik heel gewoon
Kijk maar naar mijn lange staart
Ben ik geen dikke knuffel waard?

FOTO 1

De staart van een eekhoorn is even lang als de rest van zijn lichaam. Zijn staart gebruikt hij om zijn evenwicht te bewaren als hij van de ene boomtop naar de andere springt. Als het koud is en hij in zijn nest slaapt, gebruikt hij zijn staart als een dekentje.

FOTO 2

Eekhoorns houden geen winterslaap, maar slapen als het heel koud is enkele dagen in hun nest. Ze rollen zich dan helemaal op in een bolletje zodat ze het lekker warm hebben. Knabbel maakt een nest van takken en bladeren hoog in een boom. Dat nest lijkt op een grote voetbal. Het is helemaal rond met slechts één gaatje om binnen te kruipen. Een eekhoorn maakt meer dan één nest.

FOTO 3 A

Een eekhoorn heeft heel scherpe tanden. Soms legt Knabbel in de herfst een wintervoorraad aan zodat hij in de winter zijn buikje rond kan eten. In de lente durft de eekhoorn ook wel eens vogeleitjes eten en zelfs jonge vogeltjes.

FOTO 3 B

In de winter eet hij zadjes en noten.

FOTO 3 C

Kijk maar hoe scherp deze snijtanden zijn.

FOTO 4

Knabbel heeft heel scherpe klauwen. Zo kan hij zich bij het klimmen heel goed vasthouden aan de stam van een boom.

SPEL 1

GEBRUIK JE STAART

Eekhoorns gebruiken hun staart om hun evenwicht niet te verliezen. Kan jij dat ook? Bind de eekhoornstaart om je middel en loop over de boomstam. Jij mag ook je armen gebruiken om in evenwicht te blijven. Als je niet valt, heb je veilig het topje van de boom bereikt. Proficiat!

Materiaal : eekhoornstaart en boomstam.

SPEL 2

KLIMMEN ALS EEN EEKHOORN

Eekhoorns kunnen met hun scherpe klauwen aan de stam van een boom hangen. Proberen jullie ook eens? Kies een niet te dunne boom uit, sla je armen en benen stevig om de boom en probeer zolang mogelijk aan de boom te 'hangen'. Als je dat lang kan, ben je een echte eekhoorn.

KWAAK, DE KIKKER

Kwaak, kwaak, mijn naam is Kwaak
Met mijn grote kikkerpoten
Spring ik rond in alle sloten ...
Kwaak, kwaak, ik kwaak maar raak
Daarom hoor je vaak: 'Kwaak'

FOTO 1

Kwaak voelt zich heerlijk in het water. Hij verstopt zich graag tussen het kroos. Je moet heel goed kijken om hem te zien. Alleen zijn ogen zitten boven het water.

FOTO 2

Kwaak heeft grote gouden ogen bovenop zijn kop. Hij kan zien wat achter hem gebeurt. Weet je waar zijn oren zitten? Het zijn de cirkeltjes achter zijn ogen.

FOTO 3

Met zijn lange sterke achterpoten kan hij heel ver en hoog springen. Zijn voorpoten zijn kort. Ze dienen om te steunen. Kwaak loopt niet, hij springt. Hij kan wel een meter ver springen. Dat is héél ver voor zo'n klein diertje.

FOTO 4

Kwaak kan niet alleen goed springen. Hij is ook een zwemkampioen. Kijk maar eens naar zijn zwemvliezen. Tijdens het zwemmen, trapt hij hard met zijn achterpoten.

FOTO 5

Allerlei kleine diertjes zoals vliegen, kevertjes, vlinders en wormen vindt Kwaak lekker. Hij heeft een tong die hij kan uitrollen. Als een beestje voorbij vliegt, steekt hij snel zijn roltong uit. De diertjes blijven kleven en hap, het beestje belandt in de bek van de kikker.

FOTO 6

De huid van Kwaak is glad en slijmerig. Onder water ademt hij door zijn huid. Boven water gebruikt hij zijn neus. Kwaak houdt niet van koud weer. In de winter, als het kouder wordt, zoekt hij een veilig plekje onder de modder om te slapen. Hij slaapt de hele winter door. In de lente wordt hij wakker. Dan gaat hij op zoek naar een vriend of vriendinnetje. Kwaak kan veel lawaai maken, hij is een echte blaaskaak. Als hij kwaakt, zijn z'n wangen net twee ballonnetjes.

SPEL 1

ACHTER JE KIJKEN

Een kikker heeft ogen op zijn kop waarmee hij zelfs kan zien wat er achter hem gebeurt. Kunnen jullie dat ook? Probeer eens met een spiegelkje ...

Materiaal : 5 spiegelkjes

SPEL 2

SPRINGEN ALS EEN KIKKER

Een kikker kan wel een meter ver springen.

Hoever kunnen jullie springen? Probeer maar eens. In de doos vind je een touw van één meter om de afstand te vergelijken. Zo zie je meteen of je verder kan springen dan Kwaak.

Materiaal : 1 touw van één meter

ACTIVITEIT

Met stempel van kikker een tatoe op de hand van de kleuters drukken.

Materiaal : stempel kikker en inkkussen.

STIP, HET LIEVEHEERSBEESTJE

Kevertje, kevertje, kriebelpoot,
Mutsje zwart, jasje rood.
Hier en daar een nopje,
Sprietjes op je kopje.
Op mijn hand, op mijn vel.
Kriebelpoot dat kriebelt wel!
Hoe zo'n kevertje toch heet ...
'k Ben benieuwd of jij dat weet!

FOTO 1

Het lieveheersbeestje ziet er lief uit. Een mooi rood lijfje met zwarte stippen. Hij rent over takjes en blaadjes. Maar ... het is een rover. Een rover in een gestipte jas. Het lieveheersbeestje eet bladluizen. Dat zijn kleine beestjes die op planten wonen. Vaak zijn ze groen of zwart en zitten ze gezellig bij elkaar, tot het lieveheersbeestje langskomt. Dan wordt het spannend. Hij eet wel honderd luizen per dag.

FOTO 2

Stip heeft zeven stippen op zijn rug. Zou hij zeven jaar oud zijn? Nee hoor, het aantal stippen heeft niets te maken met zijn leeftijd, wel met de soort. Op de hele wereld zijn er meer dan 5000 verschillende soorten.

FOTO 3

Op zijn rug zitten twee stevige schilden net als bij andere kevers. Zijn vleugeltjes dienen om te vliegen en zitten netjes opgevouwen onder zijn gestippelde jas.

FOTO 4

Het lieveheersbeestje klimt graag. Hij klimt steeds hoger en hoger. Als hij het topje van het blad bereikt, vliegt hij weg.

FOTO 5

Stip heeft verschillende trucjes om niet opgegeten te worden door andere dieren. Bij gevaar gaat hij meteen op zijn rug liggen en doet alsof hij dood is. Sommige vogels willen hem dan niet meer opeten.

Als je een lieveheersbeestje op je hand zet, plast hij een geel druppeltje. Dat ruikt heel vies. Zo wil hij je weggagen. Lukt het? Bij de merel wel, want dat druppeltje smaakt bitter. Zo'n viespeuk lust de merel niet. Zijn felle kleuren waarschuwen andere dieren dat hij niet lekker smaakt.

(ZONDER FOTO)

Stip het lieveheersbeestje kan niet goed tegen de kou. In de herfst kruipt hij met zijn vriendjes dicht tegen elkaar onder droge bladeren of in een hoekje van een muur. Mensen zeggen wel eens dat lieveheersbeestjes geluk brengen. Maar dat is niet zo voor de bladluizen, die worden opgepeuzeld. Wij hebben meer geluk. Lieveheersbeestjes zorgen voor minder bladluizen die de planten ziek maken.

OPDRACHT 1

Gezelschapsspel 'Bladluizen en lieveheersbeestjes'

Vanaf 4 jaar

Het is een spel van Selecta/ Gemaskerd bal

INHOUD

1 kartonnen speelbord met afneembare draaipijl 8 rode lieveheersbeestjes 8 gele mieren

SPELVERLOOP

Verdeel de groep in twee

groep 1: zijn de mieren

groep 2: zijn de lieveheersbeestjes

Van elke groep mag er om beurt een leerling aan het rode pijltje draaien.

Ben je een mier (groep1) en wijst de pijl naar een klein groen tussenblaadje dan mag je een mier plaatsen in een klein cirkeltje op de groene stengel waar al getekende mieren opstaan. Zoniet wordt er gewacht op de volgende beurt.

Ben je een lieveheersbeestje (groep2) en wijst de pijl naar een gekleurd bloemblaadje dan mag je een lieveheersbeestje op het groene bloemblad onderaan op het speelbord in een lichtgroene cirkel zetten.

Om ter eerst alle cirkeltjes vol. Wie gewonnen heeft, mag naar het bal.

Dit spel is vereenvoudigd voor de kleuters.

WROET, DE MOL

Ik heb een zwarte fluwelen jas
En maak hoopjes in het gras
Ik kruip vlug in mijn holletje
Ik ben Wroet het ... (molletje)

FOTO 1

Deze hoopjes aarde in het gras zijn het werk van Wroet de mol. We krijgen hem niet vaak te zien. Wroet blijft het liefst onder de grond.

FOTO 2

Wroet heeft een zachte zwarte pels. Zijn piepkleine oogjes liggen diep in zijn vacht verborgen, zo krijgt hij er geen zand in. Hij ziet heel slecht, maar dat is niet erg, want onder de grond is het donker. Wroet heeft geen oorschelpen, zijn oren zitten onder zijn pels. Hij heeft een lange snuit, net een kleine slurf, waarmee hij goed kan voelen. Hij graaft gangen onder de grond, daarom heeft hij poten als schopjes.

FOTO 3

Met zijn graafpoten kan de mol zich snel verplaatsen onder de grond. Hij graaft een heleboel gangen. Hij loopt nooit verloren in zijn ondergrondse doolhof. Hij kan zowel vooruit als achteruit lopen in zijn gangen. Wroet heeft ook een slaap- en eetkamer onder de grond. Als hij vlak onder de oppervlakte graaft, duwt hij de grond omhoog. Zo maakt hij molshopen.

FOTO 4

Regenwormen zijn het lievelingsgerecht van de mol. Slakken en larven van insecten lust hij ook wel. Hij vindt de wormen omdat hij heel goed kan ruiken én voelen. Dat doet hij met de snorharen op zijn snuit.

FOTO 5

Wroet de mol voelt zich veiliger onder de grond. Boven de grond leven dieren die wel een zacht molletje lusten. Reigers eten niet alleen vissen en kikkers, maar ook mollen. Er zijn ook mensen die het niet leuk vinden als een mol op bezoek komt in hun tuin.

SPEL 1

MOLLENVERHAAL

Laat de kinderen in een kring zitten rond de molshopen en vertel het verhaal aan de hand van het gelijknamige prentenboek.

Materiaal : prentenboek

SPEL 2

VOELSPEL

De mol kan niet goed zien, maar wel goed voelen. De kleuters mogen een voorwerp uit de zak nemen en met een blinddoek aan, het voorwerp benoemen (veer, takje, steen, dennenappel, eikel, blaadje).

De juf en de andere leerlingen kijken of het juist is.

Materiaal : - voelzak met voorwerpen.

Tjakkie, de specht

..... Ik hoor geroffel !
Het is Tjakkie, de bonte specht.
Hij hakt met zijn sterke snavel
Een holte in de boom!
Ja, dat doet hij echt.

FOTO 1

Geen boom of stam die mijn snavel niet stuk hakken kan. Hoofdpijn ken ik niet, want achter mijn snavel zit een schokdemper om de schokken op te vangen.

FOTO 2

In dit holletje zitten veilig en knus een familie spechten. Zij moeten hier niet vechten tegen weer of wind. Is het nestje verlaten en niet te vuil, kan het nog dienen voor een of andere uil.

FOTO 3

Een beetje zoals een boekensteun gebruik ik hier mijn staart als steun.

FOTO 4

Voor mijn kleintjes, echte lekkerbekken, zit mijn snavel niet vol spekken. Wel met heerlijke larven, insecten of mieren, die ik op of onder de schors heb kunnen dieven.

FOTO 5

Als je wil klimmen tegen boomstammen en hakken in het harde hout moet je stevige poten hebben. Een specht heeft echte klimpoten. Daarbij staan twee tenen naar voren en twee tenen naar achter gericht. Hierdoor klimt de specht zowel naar boven als naar beneden.

SPEL 1

naboetsingsspel

De kinderen mogen in een kring gaan zitten . In de box liggen 2 Tjakkie helmen die de kleuters met behulp van de juf om beurt mogen opzetten en even hameren met de snavel tegen de boom om te voelen hoe de specht dat doet. Maar de specht heeft achter de snavel een schokdemper om de schokken op te vangen en wij?? We zouden vlug hoofdpijn krijgen.

Materiaal: 2 helmen die de kop van de specht nabootsen met daaraan een snavel.

SPEL 2

Zing samen een liedje.

Zoek samen met de juf een takje in het bos en roffel er op los , tot jullie een deuntje hebben gevonden bij de volgende tekst.

Tekst:

ROBBEDOBBEDEI

Een specht met een boom is blij

ROBBEDOBBEDEI

Een specht met een boom is rijk

Bomen, oude en dikke

Zijn het best om in te pikken

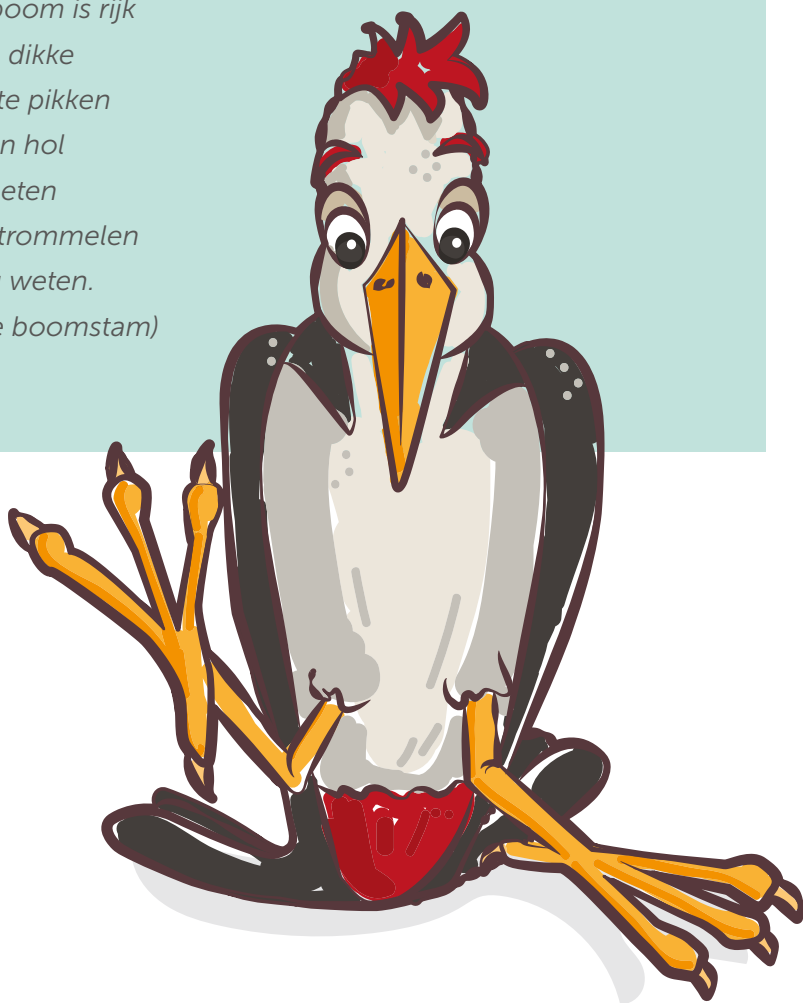
Daarin hak ik een hol

En vind er mijn eten

Hoe hard ik erop kan trommelen

Dat zullen jullie nu weten.

(allemaal roffelen op de boomstam)

OVER EEN KLEINE MOL DIE WIL WETEN WIE ER OP ZIJN KOP GEPOEPT HEEFT

Toen de kleine mol op een dag zijn kop boven de aarde stak om te kijken of de zon al op was, gebeurde het: Het was rond en bruin en het zag er een beetje uit als een worst – en wat nog het ergste was: het kwam precies op zijn kop terecht.

“Wel hier en gunter!” riep de kleine mol. “Wie heeft er op mijn kop gepoept?” Maar omdat hij zo bijziend was, kon hij niemand ontdekken.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan de duif, die net voorbij vloog.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!” antwoordde de duif.

En PLETS, daar kletste een witte, natte kledder vlak naast de kleine mol op de grond. Zijn rechter achterpoot zat vol met witte spetters.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan het paard dat liep te grazen.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!”

antwoordde het paard.

En PLOFPLOFPLOF, daar vielen vijf paardenvijgen rakelings langs de kleine mol op de grond. Hij was diep onder de indruk.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan de haas.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!”

antwoordde de haas.

En, RATATATA, daar vlogen vijftien knikkerkeuteltjes om de kleine mol zijn oren. Hij kon nog net opzijspringen.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan de geit, die een beetje voor zich uit stond te dromen.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!”

antwoordde de geit.

En PLOKKEPLOK, daar stuiterden een

heleboel kandijkleurige klontjes in het gras. De kleine mol vond ze er eigenlijk wel lekker uitzien.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan de koe, die lag te herkauwen.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!”

antwoordde de koe.

En FFFLATSSS, daar kledderde een grote, bruingroene koeienvla naast de kleine mol in het gras. Hij was blij, dat hij die niet op zijn kop had gekregen.

“Heb jij op mijn kop gepoept?” vroeg de kleine mol aan het vette varken.

“Ik? Nee, hoezo? Ik doe dat zo!”

antwoordde het varken.

En FLOPS, daar floepte een zacht bruin hoopje op de grond. De kleine mol moest zijn neus stevig dichtknijpen.

“Hebben jullie op mijn kop ge....,” wilde hij net weer vragen, maar toen hij wat dichterbij kwam, zag hij alleen twee dikke, zwarte bromvliegen.

Ze zaten te eten.

Eindelijk iemand die me kan helpen, dacht de kleine mol. “Wie heeft er op mijn kop gepoept?” vroeg hij vlug.

“Even stilzitten dan,” bromden de vliegen.

En even later: “Kan niet missen – dat was EEN HOND.”

Eindelijk wist de kleine mol wie er op zijn kop gepoept had – Bullebak, de hond van de slager!

Bliksemsnel klom de kleine mol op Bullebaks hok ...

En, PLING, daar landde een klein zwart worstje bovenop de hondenkop.

VOLMAAKT TEVREDEN VERDWEEN DE KLEINE MOL WEER IN DE AARDE.

